

UDI MED ASYLREFORM

En kraftig økning i tilstrømningen av asylsøkere sommeren og høsten 2001, særlig fra Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen, førte til at kapasiteten i hele utlendingsforvaltningen ble satt under kraftig press. I løpet av 2001 var det en økende andel av asylsøkerne som hadde grunnløse søknader.

For å møte denne utviklingen foreslo UDI i oktober 2001 omfattende reformer i behandlingen av asylsaker, og gjennomføringen av asylreformen startet samme høst. De viktigste endringene er differensiert behandling av asylsøknader fra ulike grupper og oppbygging av et mottakssystem tilpasset slik behandling.

Asylreformen

har som hovedmål å:

- sikre kapasitet og prosedyrer slik at UDI til enhver tid kan behandle alle søknader innenfor akseptabel tid
- sørge for at de som trenger beskyttelse får det
- forebygge asylsøknader fra mennesker uten beskyttelsesbehov
- sikre forståelse av og oppslutning om asylpolitikken i befolkningen
- gi tydeligere signaler til potensielle asylsøkere og deres hjemland og til norske lokalsamfunn om realitetene i norsk asyl- og utlendingspolitikk
- gi økonomiske innsparinger på sikt i forhold til tidligere måte å behandle asylsøknader på
- skjerme de ordinære mottakene for søkere som skal ut med en gang

Differensiert behandling av asylsøknadene

Hovedprinsippet i asylreformen er å skille klarere mellom asylsøkere med antatt grunnløse søknader, antatt godt begrunnede søknader og øvrige asylsøkere. Denne forde-

lingen gjøres umiddelbart etter at asylsøknad er fremmet. Tidligere gikk alle asylsøknader som kom til UDI gjennom samme prosedyre. Ved å skille ut personer med antatt grunnløse søknader slipper disse personene en langvarig behandling av sine søknader og et opphold på asylmottak som er innrettet mot integrering i det norske samfunnet.

Rettsikkerheten skal ivaretas

En viktig forutsetning for gjennomføringen av asylreformen var at alle søkeres rettsikkerhet ivaretas. Særlig for søkere fra land der det på bakgrunn av et omfattende erfaringsmateriale er grunn til å anta at søknaden er grunnløs, er UDI opptatt av å kunne ta ut saker der det kan være tvil og underlegge søknaden en grundigere behandling. Uansett hvem det er som foretar de enkelte arbeidsoperasjonene vil vurderingen av kriterier for inndeling i ulike kategorier og kvalitetssikringen av prosedyrene være UDIs ansvar.

Nytt system for asylmottak

For å legge til rette for differensiert behandling av asylsøknader har UDI foreslått å etablere to nye former for asylmottak. Det ene er asylsentre der asylsøkerne oppholder seg til intervju er gjennomført. Planen er å etablere et eget asylsenter for asylsøkere med antatt grunnløse søknader og ett eller flere andre asylsentre for øvrige asylsøkere.

Asylsøkere med antatt grunnløse søknader vil bli sendt videre fra asylsenteret til en ventetransitt der siktemålet er utreise. Ventetransitten vil ha betydelig kapasitet og et annet innhold enn ordinære mottak, og vil primært være et organisert senter for utreise etter avslag. Øvrige asylsøkere vil bli overført til ordinære mottak etter at de er intervjuet.

Mer fleksibelt saksbehandlingsapparat

En viktig del av UDIs interne tiltak for å møte asyltilstrømningen går ut på å bygge ut et mer fleksibelt saksbehandlingsapparat. UDI har derfor jobbet med å bygge opp en omfattende ekstern beredskap som kan settes inn ved behov, først og fremst for å hjelpe til med å intervju asylsøkere.

